

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Asan/34/2019
Identifikačné číslo spisu: 8018200364
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8018200364.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Mgr. Viliama Pohančeniča (sudca spravodajca) a sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: D. K., nar. XX.XX.XXXX, W., zastúpená: JUDr. Peter Ličák, Záhradná 19/468, Kapušany, proti žalovanému: Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, Námestie mieru 3, Prešov, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. OU-PO-OOP2-2018/011949-002/LIS zo dňa 04.04.2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/51/2018-34 zo dňa 28.05.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/51/2018-34 zo dňa 28.05.2019 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. OU-PO-OOP2-2018/011949-002/LIS zo dňa 04.04.2018 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov kasacného konania.

Odôvodnenie

I.

1. Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (ďalej aj len „prvostupňový orgán“) rozkazom č. OU-PO-OCDPK-2017/009045-02 zo dňa 01.02.2017 (ďalej aj len „rozkaz“) uložil žalobkyni pokutu vo výške 150,- euro za to, že sa mala ako prevádzkovateľ vozidla dopustiť spáchania správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 488/2013 Z. z.“) tým, že dňa 15.02.2016 v čase od 14:07:29 hod. užívala vymedzený úsek cesty D1, 395,3 km, smer PP, vozidlom bez úhrady diaľničnej známky. Proti rozkazu podala odpor, ktorý odôvodnila tým, že je vlastníkom a prevádzkovateľom vozidla evidenčné číslo (ďalej aj len „EČV“) W. a riadne si zakúpila diaľničnú známku dňa 12.02.2016, avšak v dôsledku pochybenia na vozidlo EČV W., čo vyplýva z potvrdenia č. 1610719169 o úhrade diaľničnej známky. Túto chybu pri kúpe ročnej diaľničnej známky urobila zamestnankyňa pumpy, kedy pri zadávaní EČV do systému namiesto EČV W. uviedla nesprávne EČV W.. Poukázala na to, že v

rozhodnom čase, t. j. dňa 15.02.2016 mala riadne zakúpenú a zaplatenú ročnú diaľničnú známku a teda nespáchala správny delikt podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. Priložila potvrdenie o úhrade diaľničnej známky - zjednodušenú faktúru 1610719169 a výpis z banky, z ktorého je preukázané, že z jej účtu bola suma 50,- euro dňa 15.02.2016 zúčtovaná a odpočítaná, pričom ako miesto platby bolo uvedené Prešov, Slovnaft a.s. a dátum dňa 12.02.2016.

2. Prvostupňový orgán rozhodnutím zo dňa 02.11.2017 pod č. OU-PO-OCDPK-2017/009045-04 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) uložil žalobkyni pokutu vo výške 150,- euro za správny delikt podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z., nakoľko dňa 15.02.2016 v čase o 14:07:29 hod. užívala vymedzený úsek cesty D1, 395,3 km, smer PP, vozidlom bez úhrady diaľničnej známky. V odôvodnení poukázal na to, že ako prevádzkovateľ vozidla zn. Peugeot 5008 EČV W. si mala pri kúpe diaľničnej známky overiť správnosť EČV vozidla, v súlade s osvedčením o evidencii. V prípade zadania nesprávneho EČV pri kúpe diaľničnej známky nedisponuje platným dokladom o zaplatení diaľničnej známky pre vozidlo zn. Peugeot 5008 EČV W.. V takomto prípade mala postupovať v zmysle čl. V. bodu 4 Všeobecných obchodných podmienok poskytovateľa služby (ďalej aj len „VOP“). Na základe zisteného stavu veci mal za preukázané, že žalobkyňa ako prevádzkovateľ vozidla nezabezpečila, aby pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom bola splnená povinnosť podľa § 4 ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z.

3. Proti prvostupňovému rozhodnutiu žalobkyňa podala odvolanie odôvodnené tvrdeniami uvedenými aj v odpore a uviedla, že prvostupňový orgán už musel mať po podaní odporu za preukázané, že za ročnú diaľničnú známku riadne zaplatila poplatok 50,- euro, t. j. štát obdržal úhradu za užívanie diaľnice. Žiadala, aby správny orgán konanie zastavil, pretože k spáchaniu priestupku nedošlo alebo vec odložil, pretože zodpovednosť za porušenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 zanikla a na základe týchto skutočností mal upustiť od uloženia pokuty. Poukázala na to, že VOP sú súkromné zmluvné podmienky, ktoré upravujú záväzkový vzťah medzi Národnou diaľničnou spoločnosťou a.s. a užívateľom diaľnic. Správny orgán preto nemôže pri rozhodovaní zaväzovať súkromnoprávny dokument a porušenie povinností, ktoré sú v ňom obsiahnuté.

4. Žalovaný rozhodnutím č. OU-PO-OOP2-2018/011949-002/LIS zo dňa 04.04.2018 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu v časti výroku, kedy vypustil formuláciu „v spojení s ustanovením § 16b ods. 2“ a formuláciu: „dňa 15.02.2016 v čase o 14:07:29 hod. užíval vymedzený úsek cesty D1, 395,3 km smer PP vozidlom bez úhrady diaľničnej známky“ nahradil takto: „nezabezpečil, aby pri užívaní vymedzeného úseku cesty D1, 395,3 km smer PP vozidlom dňa 15.02.2016 v čase o 14:07:29 hod. bola splnená povinnosť úhrady diaľničnej známky“. Vo zvyšku potvrdil prvostupňové rozhodnutie a odvolanie žalobkyne zamietol s odôvodnením, že podstatou znenia § 4 ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z. je, aby vozidlo, ktorým sa užíajú vymedzené úseky ciest, malo na základe zabezpečenia prevádzkovateľom vozidla platnú diaľničnú známku, čo v danom prípade nebolo splnené. Uviedol, že na VOP odkazuje samotný zákon č. 488/2013 Z. z., keď v § 5 ods. 4 ustanovuje, že služby súvisiace najmä s kúpou alebo výmenou diaľničnej známky, opravou údajov a výškou servisných poplatkov určí správca výberu úhrady diaľničnej známky vo VOP. VOP dopĺňajú, konkretizujú ustanovenia zákona č. 488/2013 Z. z. a nesmú byť s nimi v rozpore, pričom poukázal na znenie článku I. bodu 2 VOP. V danom prípade prevádzkovateľ vozidla porušil ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z., keď nezabezpečil, aby pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom EČV W. bola dňa 15.02.2016 splnená povinnosť úhrady diaľničnej známky, preto je uložená pokuta za správny delikt oprávnená. Poukázal na to, že Národná diaľničná spoločnosť a.s. v zázname o vykonaní kontroly dodržiavania povinnosti úhrady diaľničnej známky pod č.: 336436 s dátumom a časom vyhotovenia 16.02.2016 o 02:25:59 podľa zákona č. 488/2013 Z. z. uviedla, že prevádzkovateľ motorového vozidla do 3,5 tony EČV W. nemal na vozidlo zakúpenú platnú diaľničnú známku, čím porušil povinnosť zabezpečiť, aby pri užívaní vymedzeného úseku cesty vozidlom bola uhradená diaľničná známka a tým sa dopustil správneho deliktu. Súčasťou predmetného záznamu o vykonaní kontroly bola plnoformátová prehľadová fotografia vozidla a plnoformátová fotografia EČV. Žalovaný poukázal na ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z., podľa ktorého ak okresný úrad zistí na základe kontroly vykonanej správcom výberu úhrady diaľničnej známky, alebo osobou poverenou podľa

§ 8 ods. 1, alebo osobou poverenou výkonom kontroly, alebo orgánmi policajného zboru spáchanie správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 a nie je dôvod na odloženie veci podľa § 12 ods. 1, bezodkladne bez ďalšieho konania vydá rozkaz o uložení pokuty vo výške 150,- euro. Citoval § 9 ods. 10, § 9 ods. 11, 12, § 2 ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. s osobitným poukazom na povinnosť prevádzkovateľa vozidla zabezpečiť, aby pri užívaní vymedzených úsekoch ciest vozidlom alebo jazdnou súpravou bola splnená povinnosť úhrady diaľničnej známky v zmysle § 4 ods. 2 citovaného zákona. Citoval skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 citovaného zákona: „Správneho deliktu sa dopustí ten, kto ako prevádzkovateľ vozidla poruší povinnosť podľa § 4 ods. 2.“ A poukázal na § 10a ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého sa za správny delikt podľa ods. 1 uloží pokuta od 150,- euro do 500,- euro. Zmenu časti výroku odôvodnil tým, že prvostupňový správny orgán nemal uviesť § 16b ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z., pretože uvedené by mohol použiť iba vtedy, ak by došlo k spáchaniu viacerých správnych deliktov prevádzkovateľom vozidla EČV W. v danom období, čo však nie je v predmetnom spise slovné vyjadrené a ani preukázané dokladmi či inými dôkazmi. Prvostupňový správny orgán nesprávne formuloval popis skutku, kedy uviedol, že prevádzkovateľ vozidla sa dopustil správneho deliktu „užívaním“, ale správne malo byť uvedené, že nezabezpečil, aby pri užívaní vymedzeného úseku cesty vozidlom bola splnená povinnosť úhrady diaľničnej známky.

II.

5. Žalobkyňa podala proti napadnutému rozhodnutiu správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 2S/51/2018-34 zo dňa 28.05.2019 tak, že žalobu zamietol a účastníkom konania nepriznal náhradu trov konania.

6. V dôvodoch žaloby uviedla, že si zakúpila dňa 12.02.2016 na pumpe Duklianska ul. Prešov ročnú diaľničnú známku v hodnote 50,- euro platnú od 12.02.2016 do 31.01.2017, ako prevádzkovateľ osobného motorového vozidla EČV W.. Za diaľničnú známku zaplatila platobnou kartou, o čom je doklad účtenka č. 0048. Pri kúpe dotknutej diaľničnej známky urobila pracovníčka obchodného miesta chybu pri zadávaní EČV do systému a namiesto správneho EČV W. uviedla nesprávne EČV W., t. j. pomýlila sa a namiesto posledného čísla 9 zadala číslo 8. Poukázala na to, že správca výberu úhrady diaľničnej známky vydal VOP, pričom sa jedná o súkromné zmluvné podmienky, ktoré upravujú záväzkový vzťah medzi Národnou diaľničnou spoločnosťou a.s. a užívateľom diaľnic. VOP vydala teda súkromná spoločnosť, čiže sa nejedná o subjekt verejného práva, teda štátny orgán. Porušenie VOP neznamena spáchanie správneho deliktu alebo priestupku, ale porušenie súkromnoprávneho vzťahu. Poukázala na to, že v danom prípade štát obdržal úhradu za diaľničnú známku a teda nemožno ho považovať za poškodeného.

7. Žalovaný sa v replike v zásade pridržiaval argumentácie uvedenej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, pričom uviedol, že žalobkyňa sa dopustila spáchania správneho deliktu preukázaného záznamom č. 336436 zo dňa 16.02.2016 a nezanikla zodpovednosť za porušenie povinnosti. Poukázal na relevantné ustanovenia zákona č. 488/2013 Z. z., v zmysle ktorých nebolo možné v danom prípade upustiť od uloženia pokuty. V súvislosti s VOP sa pridržiaval argumentácie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Poukázal na to, že žalobkyňa si neskontrolovala správnosť EČV, na čo upozorňuje aj potvrdenie o úhrade diaľničnej známky a na usmernenie Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zo dňa 16.12.2016, v zmysle ktorého zodpovednosť za správnosť údajov nesie kupujúci (prevádzkovateľ, vodič). Citoval relevantné ustanovenia zákona č. 488/2013 Z. z.

8. Žalobkyňa sa v duplike v plnom rozsahu pridržiavala tvrdení uvedených v žalobe, poukázala na nálezy Ústavného súdu SR v súvislosti s potrebou upustenia od formalistického výkladu relevantných ustanovení a preferovaní materiálneho vnímania normatívneho textu.

9. Krajský súd v odôvodnení popísal skutkový stav, ktorý predchádzal rozhodnutiu prvostupňového orgánu, ako aj priebeh celého administratívneho konania a správne citoval relevantné ustanovenia zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj len „S.s.p.“), § 1 ods. 1, § 2 ods. 1, 2 a 4, § 3 ods. 1, § 4 ods. 2, § 5 ods. 1, 3 a 4, § 8 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 9 až 12, § 10a ods. 1 a 2, § 11 ods. 1,

5 a 6 zákona č. 488/2013 Z. z. a čl. I bod 2 VOP. Uviedol, že na podklade listinných dôkazov má za preukázané, že žalobkyňa sa dopustila správneho deliktu, pretože nezabezpečila, aby po vymedzenom úseku ciest jazdila vozidlom, ktoré malo uhradenú diaľničnú známku, čo dokazuje záznam č. 336436 zo dňa 16.02.2016, predložený Národnou diaľničnou spoločnosťou a.s. Správne orgány postupovali v súlade so zákonom č. 488/2013 Z. z., keď žalobkyňa ako prevádzkovateľovi vozidla Peugeot 508 EČV W. uložili pokutu za spáchanie správneho deliktu, nakoľko konaním žalobkyne bola naplnená skutková podstata správneho deliktu podľa § 10a ods. 1, 2 zákona č. 488/2013 Z. z. S poukazom na obsah uvedeného ustanovenia správny orgán dospel k správne mu záveru, že žalobkyňa sa dopustila správneho deliktu, pretože ako prevádzkovateľ vozidla porušila povinnosť uvedenú v ustanovení § 4 ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z. K návrhu žalobkyne o možnosti upustenia od potrestania uviedol, že možnosť upustenia, resp. uloženia nižšej pokuty správne mu orgánu zákon neumožňuje, nakoľko je pevne stanovená najnižšia suma uloženej pokuty a to 150,- euro, ktorá bola uložená aj žalobkyne vzhľadom na poľahčujúce okolnosti a skutočnosť, že žalobkyňa mala snahu zakúpiť si diaľničnú známku. Bral do úvahy, že došlo k chybe pracovníčky pumpy pri zadávaní EČV, avšak žalobkyňa na túto neupozornila, ani ju nežiadala opraviť, čo je v jej neprospech a na základe uvedeného potom správny orgán nemal inú možnosť ako postupovať tak, ako je zrejme z administratívneho spisu a z rozhodnutí správnych orgánov. Mal za preukázané, že správne orgány postupovali v konaní správne a na základe príslušných dôkazov, ktoré mali k dispozícii, pričom dostatočne zistili skutkový stav veci, z ktorého vyvodili správny právny záver a svoje rozhodnutia tak prvostupňový správny orgán, ako aj žalovaný s dôrazom na uvedené skutočnosti a preukázané dôkazy riadne odôvodnili.

III.

10. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa (sťažovateľka) kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby kasačný súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu, vec mu vráti na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania. Dôvodila tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) S.s.p.) a že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f) S.s.p.).

11. Nestotožnila sa s právnym záverom krajského súdu vo vzťahu k nemožnosti upustenia resp. uloženia nižšej pokuty, pričom poukázala na to, že si zakúpila diaľničnú známku a chybu pri zadávaní EČV urobila pracovníčka pumpy. Vychádzajúc z lustrácie vozidlo s nesprávnym EČV (t. j. W.) ani neexistuje, v čoho dôsledku je zrejme, že v rozhodnom čase nejazdilo takéto vozidlo po diaľniciach. Žalobkyňa v rozhodnom čase užívala diaľnicu so svojím vozidlom EČV W. v dobrej viere, že si svoju povinnosť úhrady diaľničnej známky riadne splnila. Nakoľko za diaľničnú známku riadne zaplatila, nedopustila sa správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. Poukázala na to, že v čase vydania prvostupňového rozhodnutia už príslušný správny orgán musel mať vedomosť o úhrade diaľničnej známky na podklade listinných dôkazov a skutočností uvedených v odpore proti rozkazu. Mal teda konanie zastaviť, nakoľko nedošlo k spáchaniu priestupku, alebo vec odložiť, nakoľko došlo k zániku zodpovednosti za porušenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z. Príslušný správny orgán mal teda analogicky uplatniť materiálny korektív tak, ako je uvedený v zákone č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej aj len „Trestný zákon“). Vo vzťahu k VOP poukázala na ich súkromnoprávny charakter a s tým spojenú nemožnosť aplikovať ich vo vzťahu k vzniku administratívnoprávnej zodpovednosti. Upozornila na to, že pri kúpe diaľničnej známky poskytla správne údaje o EČV, nakoľko pracovníčke predložila technický preukaz vozidla, v čoho dôsledku nedošlo ani k porušeniu povinnosti podľa čl. 5 bodu 4 VOP, na ktorý odkazovali správne orgány. Pridržala sa argumentu uvedeného už v žalobe, že v dôsledku úhrady diaľničnej známky štát nie je poškodeným. Poukázala na rozhodovaciu činnosť kasačného súdu a Ústavného súdu SR týkajúcu sa využitia analógie pri správnych deliktach vo vzťahu k zásadám správneho trestania aplikovaným pri priestupkoch. Podľa jej názoru bol v danom prípade prístup správnych orgánov čisto formalistický, nakoľko nedbali na všetky objektívne a špecifické okolnosti daného prípadu.

12. Žalovaný sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti pridržel argumentácie, ktorú uviedol už v

administratívnom konaní, ako aj v konaní pred krajským súdom, pričom nad rámec zdôraznil, že žalobkyňa sa nedopustila priestupku, ale správneho deliktu a tak nie je možné analogicky aplikovať zásady zodpovednosti uplatniteľné pri priestupkoch. Správny orgán uložil minimálnu výšku pokuty ustanovenú zákonom, z čoho je zrejmé, že bral do úvahy všetky relevantné právne a skutkové okolnosti.

IV.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej aj len „kasačný súd“) preskúmal rozsudok krajského súdu nad rámec sťažnostných bodov (§ 453 ods. 2, § 195 písm. c) a d) S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), vo veci v zmysle § 455 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a preto podľa § 462 ods. 2 S.s.p. zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovaného č. OU-PO-OOP2-2018/011949-002/LIS zo dňa 04.04.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. Kasačný súd preskúmal, či krajský súd pri vyhodnotení skutkového stavu zisteného správnymi orgánmi a interpretácii relevantných zákonných ustanovení hmotného i procesného práva postupoval správne. V danom prípade sa nestotožnil s právnym posúdením krajského súdu.

15. Ako primárny problém možno vnímať, že žalobkyňa si nesprávne zakúpila diaľničnú známku na vozidlo EČV W., pričom mala úmysel si diaľničnú známku zakúpiť na svoje vozidlo EČV W.. Pre správne posúdenie veci je potrebné vysporiadať sa s otázkou, či svojim konaním naplnila skutkovú podstatu § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. a či je možné oprieť sa pri vyvodzovaní administratívno-právnej zodpovednosti aj o VOP.

16. Skutková podstata správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. znie: „Správneho deliktu sa dopustí ten, kto ako prevádzkovateľ vozidla poruší povinnosť podľa § 4 ods. 2“. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona: „Prevádzkovateľ vozidla je povinný zabezpečiť, aby pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom alebo jazdnou súpravou bola splnená povinnosť úhrady diaľničnej známky“. Skutkovú podstatu správneho deliktu teda upravuje § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z., pričom jej objektívna stránka je vyjadrená v § 4 ods. 2. Podstatou, ku ktorej smeruje objektívna stránka je, aby prevádzkovateľ vozidla pri užívaní vymedzeného úseku ciest, uhradil diaľničnú známku. Jej súčasťou však nie je povinnosť týkajúca sa kvalifikovaného poskytnutia EČV. To znamená, že zákon č. 488/2013 Z. z. sankcionuje resp. považuje za správny delikt také omisívne konanie, akým je neuhradenie diaľničnej známky prevádzkovateľom vozidla pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom a teda nie nesprávne zadanie údajov (napr. EČV) o vozidle. Z obsahu listinných dôkazov má kasačný súd za preukázané, že žalobkyňa uhradila poplatok 50,- euro za ročnú diaľničnú známku dňa 12.2.2016, platnú od 12.2.2016 do 31.1.2017, pričom doklad o zaplatení č. 00483 a potvrdenie o úhrade diaľničnej známky č.1610719169 sa nachádzajú v spise.

17. Krajský súd aj žalovaný odôvodňovali správne uloženie pokuty tým, že žalobkyňa svojim konaním naplnila skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z., čo mali za preukázané záznamom č. 336436 s dátumom vyhotovenia 16.02.2016 o 02:25:59 hod. Národnou diaľničnou spoločnosťou a.s. Žalovaný svoje rozhodnutie založil na tom, že za správne a úplné zadanie údajov spojených s úhradou diaľničnej známky zodpovedá kupujúci (prevádzkovateľ, vodič) aj s odvolaním sa na usmernenie Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Zákon č. 488/2013 Z. z. však v § 10a ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 formuluje skutkovú podstatu správneho deliktu tým spôsobom, že pre jej naplnenie je potrebné užívať vymedzené úseky ciest vozidlom bez úhrady diaľničnej známky. Ťažiskom skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 10a ods.1 zákona č. 488/2013 Z. z. je povinnosť prevádzkovateľa vozidla zabezpečiť, aby pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom bola splnená povinnosť úhrady diaľničnej známky. Ako už bolo uvedené vyššie, na naplnenie predmetnej skutkovej podstaty je potrebné, aby subjekt neuhradil poplatok za diaľničnú známku a používal vymedzené úseky ciest, teda nesankcionuje sa nesprávne alebo neúplné zadanie

údajov. Takýto výklad by totiž znamenal, že by neexistoval rozdiel medzi osobou, ktorá zaplatila poplatok za diaľničnú známku ale zadala nesprávne a neúplne údaje a osobou, ktorá za diaľničnú známku nezaplatila vôbec. V danom prípade žalobkyňa predložila dostatok listín ktoré preukazujú, že za diaľničnú známku zaplatila a nežívala dve autá na jednu diaľničnú známku, preto kasačný súd považuje za preukázané, že si uhradzovaciu aj zabezpečovaciu povinnosť podľa § 4 ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z. splnila, teda nenaplnila skutkovú podstatu predmetného správneho deliktu.

18. Správny delikt vo všeobecnosti nemá legálnu definíciu, avšak právna teória ho definuje ako protiprávne konanie zodpovednej osoby, ktorého znaky sú uvedené v zákone a s ktorými zákon spája hrozbu sankcií trestnej povahy ukladanej v rámci výkonu verejnej správy. Pri správnom trestaní, pod ktoré možno subsumovať aj vyvodzovanie deliktuálnej zodpovednosti za spáchanie správnych deliktov, je potrebné primerane uplatňovať aj trestnoprávne štandardy, ktorých relevanciu je možné odvodiť aj z ustanovení S.s.p., kedy zákonodarca v § 195 ustanovil výnimku z obmedzenia rozsahu súdneho prieskumu tak, že „Správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak (...) c) ide o základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku, ktoré je potrebné použiť na správne trestanie, d) ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania (...).“ V danom prípade je potrebné prihliadať na východiskovú trestnoprávnu zásadu nullum crimen sine lege. Táto zásada sama o sebe vyplýva už z čl. 49 Ústavy SR, pričom v tomto je formulovaná s akcentom na trestné právo. Hoci ju v našich právnych predpisoch nemožno nájsť explicitne vyjadrenú aj s akcentom na oblasť správneho trestania, možno sa na ňu odvolávať per analogiam a to jednak s ohľadom na jej vymedzenie na úrovni Ústavy SR a taktiež v kontexte judikatúry Ústavného súdu SR (napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 476/2016 zo dňa 17.01.2018) a Európskeho súdu pre ľudské práva. Hoci s poukazom na judikatúru kasačného súdu možno vo všeobecnosti konštatovať, že zásada nullum crimen sine lege neplatí v oblasti správneho trestania absolútne (s akcentom na jej integrálnu zložku nullum crimen sine lege certa), keďže v Slovenskej republike je možné postihovať za správne delikty aj na právnom základe tzv. generálnej klauzuly (napr. oblasť hospodárskej súťaže), v danom prípade je však skutková podstata správneho deliktu podľa § 10a ods.1 zákona č. 488/2013 Z. z. určená celkom jednoznačne a to tak, že pre jej naplnenie je podstatná absencia úhrady diaľničnej známky. Kasačný súd tak vychádzajúc zo spisového materiálu konštatuje, že žalobkyňa preukázateľne realizovala úhradu diaľničnej známky a teda nenaplnila objektívnu stránku skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 10a ods.1 zákona č. 488/2013 Z. z. Z uvedeného dôvodu je potrebné vec odložiť podľa § 12 ods.1 písm. b) zákona č. 488/2013 Z. z.

19. Pre komplexnosť možno uviesť, že chráneným záujmom predmetného správneho deliktu je ekonomický záujem Národnej diaľničnej spoločnosti a.s. za užívanie vymedzených úsekov ciest. Zo skutkového stavu vyplýva, že tento záujem konaním žalobkyne nebol porušený. Pri hodnotení správnych deliktov, ktoré sú hraničné, je žiaduce brať do úvahy aj materiálnu nebezpečnosť konania, aby príliš formalistická aplikácia nebola nespravodlivá a neprimeraná. Je preukázané, že konanie žalobkyne nebolo materiálne nebezpečné kvôli zaplateniu poplatku za užívanie vymedzených úsekov ciest. Na dôvazok možno dať do pozornosti aj nespochybniteľnú vôľu žalobkyne splniť si povinnosť úhrady diaľničnej známky, pričom taktiež treba v súvislosti s chybným zadávaním EČV poukázať na skutočnosť, že nakoľko chybná bola len jediná a to konkrétne posledná číslica v EČV, ide o zrejmu nesprávnosť, ktorá s vysokou pravdepodobnosťou nebola spôsobená úmyselne.

20. Krajský súd aj žalovaný svoje rozhodnutie odôvodnili aj VOP, podľa ktorých chybný alebo neúplný údaj je kupujúci alebo prevádzkovateľ povinný oznámiť poskytovateľovi služby najneskôr do 15 minút od poskytnutia týchto údajov. Domnievali sa, že za úplné a správne zadanie údajov súvisiacich s diaľničnou známku zodpovedá kupujúci a aj z toho dôvodu bolo uloženie pokuty oprávnené. Kasačný súd nepopiera, že v zmysle čl. 5 bodu 4 zodpovednosť za poskytnutie správnych údajov nesie zákazník (prevádzkovateľ vozidla, vodič). V danom prípade je však potrebné skúmať aj samotný charakter VOP vo vzťahu k otázke, či je na podklade týchto možné vyvodzovať administratívnoprávnu zodpovednosť za spáchanie správneho deliktu. Ako aj žalobkyňa uviedla, VOP sú dokumentom súkromnoprávnej povahy, nakoľko zaväzujú resp. upravujú vzťahy medzi súkromnými subjektmi, ktorými sú na jednej

strane správcu výberu úhrady diaľničnej známky - t. j. Národná diaľničná spoločnosť a.s. a na strane druhej zákazník - t. j. prevádzkovateľ vozidla, vodič. Zo žiadneho z ustanovení VOP nevyplýva, že by tieto zaväzovali správne orgány resp. orgány verejnej moci. Hoci zákon č. 488/2013 Z. z. v § 6 ods. 4 ustanovuje, že „podmienky úhrady, vrátenia úhrady, zmeny v evidencii úhrady diaľničnej známky a podmienky opravy údajov zadaných do elektronického systému podľa odseku 1 určí správca výberu úhrady diaľničnej známky vo všeobecných podmienkach úhrady diaľničnej známky“, nemožno tieto vnímať ako podklad pre vyvodenie zodpovednosti za správny delikt, resp. ako právny rámec zaväzujúci správne orgány. Podmienky úhrady a ostatné podrobnosti, ktoré sú upravené vo VOP, sú prevažne technického charakteru resp. upravujú určité praktické otázky relevantné pre úpravu vzťahov medzi vyššie uvedenými súkromnými subjektmi. Je pravdou, že z čl. 5 bodu 4 VOP vyplýva, že zákazník má povinnosť oznámiť opravu, doplnenie alebo zmenu údajov, ak sú chybné alebo neúplné a to bezodkladne po takom zistení a najneskôr do 15 minút od ich poskytnutia. Otázne však je, či možno túto povinnosť brať do úvahy pre vyvodenie administratívnoprávnej zodpovednosti v danom prípade. V rovine verejnoprávnej, pokiaľ sa jedná o administratívnoprávnu zodpovednosť, resp. ustanovenie určitých povinností, ktorých nesplnenie môže byť sankcionované prostriedkami verejného práva - napr. prostredníctvom inštitútu správneho trestania, však treba poukázať na aprobovaný právny základ pre ukladanie povinností, ktorý je vymedzený v čl. 13 ods. 1 Ústavy SR tak, že povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd, ďalej medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4 Ústavy SR, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 Ústavy SR.

21. Argumentácia, hoci aj podporná, povinnosťou ustanovenou vo VOP v rovine verejnoprávnej a teda na účely vyvodenia administratívnoprávnej zodpovednosti, tak podľa názoru kasačného súdu nemôže v danom prípade obstať. Na jednej strane nemožno poprieť racionálny význam zavedenia takejto povinnosti kontroly a prípadnej opravy poskytnutých údajov, avšak v každom jednotlivom prípade treba prihliadať aj na konkrétne skutkové okolnosti a s tým spojenú relevanciu takejto opravy a prípadné následky, ktoré by nastali ak by oprava vykonaná nebola. Iniciovanie opravy by malo význam vtedy, ak by nastala situácia, že by existovalo vozidlo s chybným EČV t. j. W., v čoho dôsledku by sa toto mohlo pohybovať po diaľniciach. Uvedené by v tomto prípade bolo na škodu žalobkyne, keďže by v dôsledku svojej nerozvážnosti v podstate uhradila diaľničnú známku pre prevádzkovateľa cudzieho vozidla. Táto skutočnosť by samozrejme mala z materiálneho hľadiska vplyv aj na naplnenie skutkovej podstaty podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z., nakoľko zjednodušene povedané - v tomto prípade by síce došlo k úhrade, ale pre iné vozidlo, ktoré by mohlo byť využívané na diaľnici a teda žalobkyňa by za takýchto skutkových okolností naozaj nesplnila povinnosť úhrady pre svoje vozidlo, s ktorým sa pohybovala na diaľnici. Zo spisového materiálu však vyplýva, že vozidlo s uvedeným chybným EČV ani neexistuje, v čoho dôsledku je zrejmé, že v rozhodnom čase nejazdilo takéto vozidlo po diaľniciach, čo v danom prípade z materiálneho hľadiska znižuje závažnosť resp. bezpodmienečnú relevanciu iniciovania opravy. Orgány aplikujúce právo musia pri svojej činnosti postupovať tak, aby interpretačné a aplikačné problémy riešili s maximálnou mierou racionality. Právny normatívny systém totiž predstavuje iba jeden zo spôsobov riešenia spoločenských konfliktov, ktorý nie je možné od iných systémov celkom oddeliť (a nebolo by to ani zmysluplné) a preto tak pri myšlienkových postupoch v oblasti práva nie je možné abstrahovať od všeobecne platných pravidiel a predstáv.

22. Generalizujúc vyššie uvedené možno konštatovať, že pri vyvodzovaní deliktuálnej zodpovednosti podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. je potrebné zvážiť všetky skutkové okolnosti a to spravidla aj tie, ktoré sa týkajú správnosti poskytnutého EČV, avšak pri ich posudzovaní treba zvoliť materiálny prístup. Zrejmá nesprávnosť, ako napr. drobný preklep pri zadaní EČV (v nepatrnej časti, akou je napr. jedna číslica alebo písmeno), ktorá však z faktického hľadiska nemá za následok vznik škody v podobe neobdržania úhrady za vozidlo, ktoré reálne využíva diaľnicu, nemôže byť sama o sebe predpokladom pre naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. V prejednávanej veci preto žalobkyňa nenaplnila skutkovú podstatu správneho deliktu, nakoľko hoci v dôsledku zrejmej nesprávnosti pri zadaní EČV, kedy bola chybná len jediná číslica, zakúpila diaľničnú známku pre iné vozidlo, toto podľa výsledkov lustrácie ani neexistuje a teda štátu resp. správcovi výberu úhrad fakticky nevznikla škoda. Pokiaľ teda vozidlo s chybným EČV neexistuje a teda logicky nemôže využívať diaľnicu, možno konštatovať, že žalobkyňa si splnila povinnosť úhrady pre vozidlo, ktoré

diaľnicu reálne využíva a teda v dobrej viere mohla využívať svoje vozidlo so správnym EČV (líšiacim sa len v jedinej číslici) na diaľnici v domnení, že má naň zakúpenú diaľničnú známku.

23. Na základe uvedeného dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a preto podľa § 462 ods. 2 S.s.p. zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovaného č. OU-PO-OOP2-2018/011949-002/LIS zo dňa 04.04.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vec sa vracia žalovanému do odvolacieho konania, v ktorom opätovne rozhodne o odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu prihliadajúc na záväzný právny názor kasačného súdu.

24. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 167 ods. 3 písm. a) a § 175 ods. 1, 2 v spojení s § 467 ods. 2 S.s.p. tak, že žalobkyni priznáva právo na úplnú náhradu trov kasačného konania voči žalovanému, avšak nepriznáva jej náhradu trov konania pred krajským súdom. Vychádzajúc zo zásady úspechu vo veci je potrebné žalobkyni priznať pomernú časť trov - v tomto prípade trovy kasačného konania, keďže kasačnej sťažnosti vyhovel v plnom rozsahu, avšak nebolo by namieste, ak by žalobkyni priznal aj plnú náhradu trov konania na krajskom súde, pretože uvedené konanie, ktoré bolo následkom administratívneho konania, bolo iniciované z dôvodu počiatočného pochybenia samotnej žalobkyne. Kasačný súd by priznaním náhrady trov konania na krajskom súde v podstate legitimizoval ľahkovážnosť žalobkyne príp. aj iných osôb vo vzťahu ku kontrole zadaných údajov do budúcnosti. S poukazom na zásadu, že právo patrí bdelým, preto nepriznanie týchto trov považuje kasačný súd za prostriedok, takpovediac výchovného charakteru, ktorý do budúcnosti prinúti žalobkyňu k väčšej rozvahe resp. bdelosti.

25. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.